

Forskerpris til landets yngste professor i kirurgi

Kjetil Søreide. Foto Universitet i Bergen

Kjetil Søreide (f. 1977) har mottatt Falchs juniorpris for yngre forskere ved Det medisinsk-odontologiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Prisen på 50 000 kroner deles ut for arbeid av stor vitenskapelig eller sosial betydning.

Søreides forskning dreier seg hovedsakelig om kreftsykdommer i mage og tarm. Dette har resultert i hoved- eller medforfatterskap på rundt 100 artikler i fagfelleurderte nasjonale og internasjonale tidsskrifter. Arbeidet spenner fra større nasjonale registerstudier til studier med mindre pasientgrupper hvor kliniske data og basalkunnskap knyttes sammen for å finne den behandlingen som gir best resultater.

Søreide har, sin unge alder til tross, en formidabel forskningsproduksjon bak seg. Han ble i 2011 landets yngste professor i kirurgi, bare fire år etter at han disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen.

Doktorgradsprosjektet handlet om risikofaktorer ved tykk-tarmskreft og forstadier til kreft. Søreide har siden fortsatt med såkalt translasjonell kreftforskning, der laboratoriekunnskap knyttes til kliniske, pasientnære resultater.

Han er opptatt av bedre å kunne forstå forskjeller i sykdomsforløp og prognose hos kreftpasienter. Noe som har opptatt hans forskergruppe, er betydningen av lymfeknuter ved tykktarmskreft. De har sett på hvordan valg av kirurgisk metode, pasientforskjeller og variasjoner i genene virker inn på om pasienten får et godt eller et dårlig sykdomsforløp.

I tillegg til kreftforskningen har Søreide hatt en utbredt forskningsaktivitet innen akutte tilstander og skader, som en stor andel av kirurgiske pasienter i norske sykehus behandles for. Han har blant annet vært med i nasjonale og internasjonale prosjekter på traumepasienter. Han er også hovedveileder for et prosjekt om pasienter med gjennombrytende magesår (ulcus perforans).

Søreide er veileder for flere ph.d.-kandidater og leder et større forskningsprosjekt som involverer både klinikere og molekylærbiologer i Kirurgisk forskningsgruppe ved Stavanger universitetssykehus. Han og hans forskningsgruppe samarbeider i økende grad med nasjonale samarbeidspartnere samt forskningsgrupper i utlandet.

IFPA Award in Placentology er tildelt Annetine Staff

Annetine Staff. Foto Oslo universitetssykehus

Annetine Staff (f. 1962) er vinner av IFPA Award in Placentology for 2013. International Federation of Placenta Associations (IFPA) er en verdensomspennende organisasjon som støtter forskning på morkaken. IFPA Award tildeles personer som har bidratt innen dette feltet på en særs fremragende måte. Prisen deles ut hvert annet år.

Som IFPA Award-vinner er Staff invitert til å holde foredrag under IFPAs verdenskongress i Whistler i Canada, som avholdes 11.–14. september 2013. Foredraget vil bli publisert i tidsskriftet *Trophoblast Research*. Prisen er på 2 000 amerikanske dollar, i tillegg til overnatting og registrering på det kommende møtet.

Staff jobber nå med å få i gang et forskningsprosjekt for å undersøke om blodkarene til morkaken kan si noe om senere risiko for hjerte- og karproblemer hos kvinner.

Dette er såkalt translasjonsforskning. Laboratorieforskning kombineres med kliniske undersøkelser og oppfølging av kvinner på sykehuset. Staff har søkt om penger til prosjektet og håper å komme i gang i 2014. Til prosjektet trenger hun kvinner både med og uten tette blodkar til morkaken. Deres helsetilstand vil så bli undersøkt i årene fremover. Staff har også planer om å gjennomføre liknende studier andre steder i verden, for å sammenlikne forskjellige befolkninger.

Annetine Staff tok medisinsk embetseksamen i Oslo i 1987, ble godkjent spesialist i fødselshjelp og kvinnesykdommer i 1996 og tok doktorgraden i 2000 med avhandlingen *Preeclampsia and uteroplacental tissues: lipids, oxidative stress, and trophoblast invasion*.

Hennes forskerkarriere startet etter spesialisering til gynekolog på Aker sykehus. Hun tok sin doktorgrad innen forskning på svangerskapsforgiftning med laboratoriearbeid ved Institutt for ernæringsforskning ved Universitetet i Oslo. Senere ble det Ullevål sykehus, der hun siden 2000 har bygd opp og samlet forskningsaktiviteten innen fødselshjelp og kvinnesykdommer, med spesiell vekt på svangerskapsforgiftning (preeklampsi) og morkakesykdom (placentaesykdom).

I dag er Staff forskningsgruppeleder for Forskningscenter for fødselshjelp og kvinnesykdommer ved Oslo universitetssykehus.

Annetine Staff er for øvrig også medlem av Tidsskriftets redaksjonskomité.